

En daer en boeven soe sal dije bruijt suster en broedersschijer oft morghe te gelijk dijelijnghe staen

Soe dat comt als men nijet en sal verkoppen dat sij nijet en come ackederen en dijelen te samen soe sijnt sij gehalten haer moeder dije kockes spijese te geven en lucht en vur.

Nog is bij feij(...) dat Lijs(e)bert moijs sal meat doen tot hus beste en etten met malcanderen hen soals die husholdege vermaeck ende des hus lijfert 2 spint lijnsaijien dat solns malcanderen helpen veraerbeij en nog so sal Lijsebert alle wecke 2 daege voer haer spinnen nog sal Gerdt Lijsebert en alle hoeijlant en onderlinge gebruiken de sij alkes vierwerden blijft in vollen werden anno 1678 den 10 martij.

*Gerdt Berentsen – Gerdt Hesselijnck
Gr(...) Drujrink – Egbert Lambertsen*

NIEUWS

In de serie **Verhalen uit vorige eeuwen rond de gemeente Borne**, van de hand van Mw. M.G.E. van Harten-Fransen, verschenen de delen 11, 12 en 13. De ondertitels zijn **Groot en Klein Letterveld en Opkomst (11)**, **Ondergang van de Havezate Groothuis in Hertme (12)** en **De Haar en Kolklanden (13)**. De inhoud van beide boekjes bevatten weer veel feiten, zoals bij deze auteur verwacht mag worden. Helaas zijn er hier en daar enige onjuistheden te constateren. Zo wordt op pag. 2 van deeltje 11 gemeld dat Willem Jansen aan TBC zou zijn overleden. Dit moet zijn: suikerziekte. Op pag. 3 wordt een verhuisjaartal 1947 genoemd dat 1974 moet zijn. Verder op pag. 5 vrouw Kapper Anmeujke, waar Dientje Kappert had moeten staan. Dan op pag. 7 past de kreet ABTB niet waar, in bedoelde tijd, slechts de naam Boerenbond van toepassing was.

Ook de familiebeschrijving roept vragen op over de juistheid van de genoemde personen waar het gaat over de familie Jansen. Hiervan zijn enige personen met elkaar verwisseld of in de verkeerde tijd geplaatst waardoor een onjuist beeld van de familie ontstaat. Het is hier niet de plaats om een volledige genealogie op te gaan zetten, maar na lezing door leden van deze familie van de gepresenteerde tekst werd deze als onaangenaam ervaren. Mogelijk kan in overleg achteraf nog wat worden verbeterd.

Voor alle deeltjes (ook de voorgaande) geldt dat het prettig zou zijn als **in de tekst** werd aangegeven welke bron is gebruikt en ook welke (bron) pagina of welk archiefnummer erbij betrokken is. De bijgevoegde kaarten vormen ook een probleem. Deze zijn dermate klein dat het een ware zoektocht is om de in de teksten genoemde nummers op de kaarten te vinden. Toch is met deze deeltjes weer een welkome bijdrage geleverd aan het vastleggen van geschiedenis uit vorige eeuwen. Ook deze boekjes zijn voor € 3,25 in de boekhandel te koop.

Van dezelfde auteur verscheen het boekje **Van Spieker tot Kerk Burgunde 1206**. Hierin wordt in vogelvlucht de geschiedenis verhaald van Twente, uitgaande van de Karolingische tijd en wordt iets medegedeeld over de bezittingen van het klooster van Werden in onze

streek. Uiteindelijk verenigt het verhaal zich tot het dorp Borne en de waarschijnlijkheid van het ontstaan van een spieker op de plaats van de oude kerk. Een spieker die aanvankelijk als opslagplaats en later ook als wijkplaats bij aanvallen van buitenaf gebruikt kon worden. Hierop zou dan later de oude kerk, of een voorganger daarvan, zijn gebouwd. Verder wordt aangegeven dat de voorgebouwen van de Borg te Borne, die in de nabijheid hiervan gelegen zou hebben, mogelijk het stamhuis van de Ten Cate's geweest zou kunnen zijn. Een en ander is nogal doorspekt met speculaties en nader onderzoek lijkt dan ook gewenst. Stijl en verhaal van dit boekje zijn weer zoals we van deze auteur gewend zijn, waarbij de literatuurlijst achterin het boekje nauwelijks enige raadpleegbare aanwijzingen oplevert. Het boekje is in de boekhandel en bij de auteur te koop voor € 3,85.

UIT HET AANTEKENBOEK VAN J.B. SCHOEMAKER 8

Behalve een rekeningenboek liet dokter Schoemaker (geb. 1799, overl. 1879) ook een aantekenboek na. Het boek begint in 1848 en loopt door tot 1875. Enige van de aantekeningen in het Dagboek en andere archivalia van de heelmester komen in deze kleine reeks aan de orde.

Naast zijn vele aantekeningen (ook in boeken die helaas verloren zijn gegaan) zijn er enige recepten in het aantekenboek dat is overgeleverd. Bedoeld boekje is in het bezit van onze dorpsgenoot de heer B. Schoemaker. Naast recepten voor diverse aandoeningen geeft Schoemaker ook een beschrijving voor het maken van inkt. Maar ook beschrijft hij hoe je een lekkere tulband kunt vervaardigen!

In het boekje **Jan Bernard Schoemaker, een Twentse heelmester in de negentiende eeuw**, dat in 1999 is uitgegeven, heeft Dr Arthur Fuldauer een beschrijving van de werkwijze en de persoon van dokter Schoemaker en geeft hij in algemene termen aan wat we in dit aantekenboek zoal kunnen vinden. In dit artikel halen we uit het aantekenboek enkele van zijn recepten. Zo beschrijft hij b.v. een recept van een Duitse arts tegen tandpijn. Dat medicijn bestaat dan uit 1 deel arsenicum, 11 delen morfine en voldoende creosoot om er een pasta van te maken. Deze pasta moet dan worden aangebracht in de holte van de pijnlijke kies of tand waarna het geheel moet worden afgesloten met *mastic* (een harssoort). *Endlich nu werden Zahnschmerzen verbannt* citeert hij de Duitser.

Een recept tegen galstenen, zoals zijn aantekening aangeeft, afkomstig van Dr de Vlieger en ontvangen van B. Oonk, is onbegrijpbaar voor de gemiddelde lezer van dit blad. We hebben voor de transcriptie ervan Mevr. Kirsten ter Huurne van "Apotheek Stoop" bereid gevonden. Ze geeft daarbij een nadere uitleg over de vaak vreemde woorden en afkortingen. Zie de bijgaande ingekaderde afbeelding voor het oorspronkelijke recept van een middel tegen galstenen waarvan men elke morgen 2 eetlepels diende in te nemen.

Het recept in het handschrift van dokter Schoemaker

